

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljke je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto velja . . . 8 K pol leta . . . 4 " četrta leta . . . 2 " posamezne številke po 10 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 6 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h " " dvakrat . . . 12 " " " trikrat . . . 10 " za nadaljnja uvrščanja od petit-vrste po 8 h. Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravišтво Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Gradišče št. 2.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Tovarišicam učiteljicam na znanje.

Po sklepu občnega zbora je najel odbor „Društva slov. učiteljic“ stanovanje za potujoče ali začasno v Ljubljani bivaajoče učiteljice. Tovarišice, ki hočejo tam prenočiti, naj se blagovolijo pisanim ali ustnim putem oglasiti pri gospe:

Anleli Glovacki, inženirjevi vdovi, v Ljubljani, Komenskega ulica št. 14, I. nadstropje.

Žirovnikov slučaj.

C. kr. deželni šolski svet v Ljubljani je v zadnji svoji seji premestil tov. Janka Žirovnika, nadučitelja v Št. Vidu nad Ljubljano, v Borovnico.

Žirovnikov slučaj je veleznačilen za razmere, ki vladajo danes v deželnem šolskem svetu kranjskem, kjer pašujejo njegovi klerikalni prisledniki in odkoder so izgnali vso nepristranost in vso pravico.

Da tudi javnost spozna te razmere, hočemo danes govoriti o Žirovnikovem slučaju čisto brez strasti in pretiravanja. Sodbo si potem lahko napravi vsakdo sam.

V disciplinarni preiskavi, ki so jo proti Žirovniku naperili šentviški klerikalci, se je baje dognalo, da je Žirovnik

1. z izrazi „žabe“ in „čuki“ v obrtni nadaljevalni šoli namigaval na svoje politične nasprotnike in

2. da je v šoli pri pevski uri polemizoval s časnikoma „Slovenec“ in „Domoljub“, bral iz „Slovenca“ neko notico, ki se je tikala njega, ter dostavil, da je pisec te notice lažnik in lump.

To je Žirovnikov greh, ki ga je zaradi njega zadela ena najhujših disciplinarnih kazni.

Sedaj pa pogledajmo, kako je pravzaprav s to zadevo! Vsaka oblast, ki hoče soditi pravično in objektivno, mora prej proučiti ves material, preden izreče sodbo. Tako bi moralo biti tudi pri deželnem šolskem svetu. Toda nil

Iz zapisnika ob disciplinarni preiskavi, naperjeni proti Žirovniku, je razvidno, da ni rabil pod točko 1. navedenih izrazov, namigujoč na politične nasprotnike, nego poučujoč odrasle učence, naj porabijo zlati čas mladosti, da bodo kdaj zmožni, vestni in delavni ljudje. Zlasti je še učenec Josip Widmayer izrečno prosil, naj se pristavi k njegovemu imenu še posebe, da je Žirovnikove besede razumel v tem smislu. Ta učenec je pozneje pričal drugače, a to je mogel storiti le po sugestiji, ki je z njo nanj vplivala njegova družba. Sicer je pa dotični zapisnik podpisalo 5 učiteljev in 12 učencev, ki jim je vsekakor več verjeti, kakor pa po preteku več tednov podani modificirani izjavi enega samega učenca.

K točki 2. je treba pripomniti to-le:

„Slovenec“ in „Domoljub“ sta o Žirovniku pisala v teku 10 let morda več, nego o vseh učiteljih v deželi skupaj. Namen je bil očiten: Žirovnika upogniti njihovi stranki, ali pa mu vzeti ves ugled pri starših. „Slovenec“ je Žirovnik poslal časih kak popravek, a „Domoljub“ ga pa skoraj nikoli ni prinesel, ker

je njegov urednik državni poslanec dr. Žitnik, imenoma in se mu torej ni bati kake tožbe. Zato tudi „Domoljub“ več ni pošiljal popravka.

Čisto naravno je, da so ljudje o tem govorili vpričo otrok. Eui so Žirovnika zagovarjali, drugi obsojali, kakor je pač kdo imel več ali manj samostojnega mišljenja in prave morale.

A učenci so take notice tudi brali, ker prinašajo te časnike staršem s pošte. Nekateri so celo prepisovali take notice ter jih potem drugim kazali, namigujoč, kakošen „liberalec“, „socialdemokrat“ in „brezverec“ je. Dogodilo se je, da je rekla učenca učenki: „Kdor s kaplanom drži pride v nebesa, kdor pa z Žirovnikom, pa v pekel“. Drug učenec je rekel, da ni Žirovnik nič vreden, tretji zopet, da je lahko vsak baraba učitelj. Z eno besedo: Pisanje „Slovenca“ in „Domoljuba“ je jako demoralizujoče vplivalo na učence. In kako naj se napredni učitelj brani? „Domoljub“ niti popravkov ni hotel prinesiti, „Slovenec“ pa niso izdali. Delala sta složno po starem pregovoru, da vedno nekaj na človeku obvisi. In ko je „Slovenec“ prinesel notico o Dravelski čitalnici, ognjegasnem društvu itd., je bilo zopet od prve črke do zadnje pike vse zlagano. To je bilo naravnost že presmešno. Ko je torej Žirovnik imel združene učence IV. in V. razreda v pevski uri, jim je povedal čisto mirno, da „Slovenec“ zopet debelo laže in da je človek, ki o svojem bližniku namenoma resnico tako pači, navaden lažnik in lump. Skliceval se je še posebe na 8. božjo zapoved, ki prepoveduje po krivem pričati zoper svojega bližnika.

Kdaj naj pa to učitelj stori? In kje naj to stori? Ali sme dopuščati, da se kateremu-koli učitelju kar brez vsakega ugovora jemlje ugled?

Ako je Žirovnik učencem hotel dopovedati, kako zaničljivo je pisanje „Slovenca“ in „Domoljuba“ o njem, tedaj je moral rabiti učencem umljive izraze. S tem je pa v smislu § 118. ugled učiteljskega stanu samo varoval, ne pa njemu škodoval. Ako bi k vsemu pisanju „Slovenca“ in „Domoljuba“ molčal, bi si vsak količjak boljši učenec čisto opravičeno lahko mislil, da mora že vse to res biti kar sta pisala s prižnice priporočena lista, ker temu ne odgovarja. Kdaj in kdo naj pa pred učenci varuje svoj ugled, če ne takrat, ko jih ima pred sabo?

Sicer učitelju isti § 118. zagotavlja polno zakonito varstvo oblastev. V prvi vrsti bi bil torej tu poklican krajni šolski svet, da varuje ugled učiteljev in šole. Po deželnem zakodu z dne 9. marca 1879 § 4., točki 10. in 11., ima podpirati učitelje v njih uradnem delovanju in poravnati prepire, ki bi nastali med občinarji in učitelji iz šolskih zadev. V Št. Vidu krajni šolski svet ne dela tako. „Pač pa išče povoda, kako bi Žirovniku otežil izobraževalno delo in ga toži za take stvari, za katere bi ga moral hvaliti, n. pr. da rabi šolske prostore za poučevanje petja in poučna predavanja itd. Njegov predsednik se je javno hvalil, da mu bo prepovedal rabo šol. prostorov v ta namen in pa, da ga bo spravil iz Št. Vida.

Ta predsednik ve, kdo piše o Žirovniku žaljive notice po listih, a ne gane proti temu niti z mazinecem, ker mu je taka pisava voda na njegov mlin.

V drugi vrsti bi bil v to poklican c. kr. okrajni šolski svet po § 17., točka 2. in 10., iste postavbe. A c. kr. okr. š. svet je s svojim dopisom z dne 12. novembra 1907. proti duhu šolskega in učnega reda (§ 138.) deloma ustregel krajnemu šolskemu svetu, češ, da vodja šole le z vednostjo krajnega šolskega sveta sme rabiti šolske prostore za učne namene izven šolskih ur.

S tem je dal predsedniku kraj. š. sveta pogum, da je Žirovniku osebno prinesel dopis kraj. š. sveta, v katerem mu prepoveduje rabo šolskih prostorov ter mu žuga z advokatom in c. kr. dež. šol. svetom. Nagovoril ga je nedostojno in osorno, a Žirovnik mu je mirno odgovoril, da ima svoje poučne tečaje samo naznaniti kr. š. svetu, on se pa lahko pritoži naprej.

Vse to je Žirovnik prijavil c. kr. okr. šol. svetu z dopisom z dne 12. oktobra 1908. Rešitve pa do danes še nima.

Iz vsega tega se vidi, da krajni šolski predsednik išče spora z učiteljem in da ga c. kr. okrajni šolski svet še dosedaj ni zavrnil v postavne meje!

Kje naj se torej učitelj brani? Ali je učitelj dolžan pretrpeti, če učenci prenašajo od hiše do hiše neresnične, da, celo skrajno žaljive vesti o njem? Tu res trpi ugled učitelja in šole in tu je treba, da slav. gosposke to čimprej urede, da ne bo učitelj tarča, v katerega sme vsakdo streljati.

K § 121. pristavljamo še to: Če se učenci med odmorom pred učno uro n. pr. stopo ali kaj drugega nepravilnega vidijo ali menijo, tedaj učitelj v prihodnji učni uri (n. pr. pri petju) ne more takoj peti, ampak mora prej krive učence poučiti, posvariti ali celo kaznovati, ker je pri taki priliki odgoja vsaj ravno toliko potrebna kot pouk. Zato je pa Ž. pri pevski uri najprvo opozoril učence na imenovana časnika in njihove zlobne laži, in potem so šele peti. V svesti si je bil, da varuje svoj in šolski ugled, če otrokom pove, kaj je res.

Zakaj če bi otrokom tega ne povedal, bi videli v svojem učitelju delinkventa, ki se ne more in ne upa ali pa ne sme braniti. Potem pa seneha vse spoštovanje do učitelja in torej vsa disciplina in vsa odgoja.

Učenci, ki ne bodo spoštovali svojih učiteljev, bodo odrekli kasneje pokorščino tudi duhovskim in posvetnim gosposkam. S tem bodo pa škodovali sebi in državi. To je nepreračunljiva moralna škoda. Zato se lahko reče, da je pač velik sovražnik ljudstva tisti, ki učitelje obrekuje in jih otrokom omrzuje.

Če bi torej obveljalo, da ne sme učitelj zavračati laži slabih časnikov, tedaj bodo slabi časniki napadali vsakega sebi neljubega učitelja tako dolgo, da ga onemogočijo. Potem pa ne bodo več c. kr. šolske gosposke nastavlale učiteljev, nego taki revolver-žurnalisti, ki omečejo vsakega človeka z blatom, če se jim ne vda. Ta položaj pa ne bo prav nič mikaven za

mlade ljudi, da bi si volili učiteljski stan, ker vendar ne bodo mogli in hoteli ob slabi plači prenašati še strahovanje — revolver-žurnalistov.

Ta kazen pa bi bila iz več razlogov občutna kazen za Ž. Vzela mu bi predvsem nad 300 K letnih dohodkov, ki jih ima od obrtno-nadaljevalne šole kot njen od c. kr. ministrstva za uk in bogočastje s pohvalnim dekretom z dne 18. februarja 1902, št. 3817, odlikovan vodja in učitelj.

Onemogočila bi mu dalje, da bi svojo hčerko od doma pošiljal v ljubljanske šole, ker ga stanovanje v Ljubljani vsako leto toliko stane, da ga več ne zmaga s pišlimi službenimi dohodki ob tej neznosni draginji. Končno bi ga pa za vestno 36 letno službovanje v šoli in še posebno izven nje osramotila pred vsem svetom.

Da vsa javnost razvidi, da se je Ž. vestno trudil prav v smislu različnih razpisov šolskih gosposk in da se mu torej na stara leta že zaradi tega vsestranskega dela ne more šteti vsaka malenkost v naglavni greh — če bi jo bil tudi zakrivil — je treba nekoliko osvetliti Žirovnikovo delovanje!

Učiteljski stan si je Ž. izvolil iz ljubezni do godbe. Tedanji gimnazijski ravnatelj v Kranju, Lovrene Krob, in katehet Tone Zupan sta ga nagovarjala, naj naprej študira, a ga nista mogla pregovoriti.

Že v učiteljsku je vodil cerkveno in svetno petje. Pod njegovim vodstvom so priredili učiteljski v Binkoštih 1. 1872. v Čitalnici v Kranju „Beredo“ za stradajoče Dolenjce in Notranjce. Kot abiturient je 1. 1873. v septembru dobil službo v Škofji Loki. Ker je imel plače samo 280 gld., je šel potem v Ljutomer za boljšo plačo. Tam je sodeloval pri izbornem kvartetu in poučeval petje skoraj v vseh razredih. Od tam se je vrnil v Stari trg pri Ložu na Kranjsko. Tudi tu so bili zbrani peveci, da so peli pri raznih prilikah. Priredil je tudi par šolarskih veselice, ki so tako lepo uspele, da ga imajo tam še zdaj v lepem spominu, dasi je že nad 30 let od tega časa.

Pri slavnosti praznovanja 400 letnice, odkar je Lož dobil mestne pravice, je sodeloval kot aranžer in slavnostni govornik.

Na vseh teh službah je pa vedno bolje čutil, da je učitelj, ki deluje samo med štirimi zidovi šole, le bolj abecedni stroj in da more učitelj šolske otroke izven šole veliko uspešneje vzgojevati, nego je to v šoli sploh mogoče. Posebno na deželi učitelj veliko lahko stori v gospodarskem oziru. V teh nazorih je Žirovnika potrjeval razpis c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 2. septembra 1872, št. 10.911, ki kaže na velike potrebe ljudskošolskih učencev, ko dovrše šolsko dolžnost in vzpodbuja učitelje, naj se dalje izobražujejo, da bodo mogli koristiti človeški družbi tudi zunaj šole.

Pozneje je dobil službo v Begunjah na Notranjskem. Tu je vodil cerkveno petje in se je jel učiti kmetijstva sploh in posebe še sadjarstva. Zasadi je šolski vrt in pocepil veliko drevesc.

Od tu se je v par letih preselil v Gorje pri Bledu. Tu je bil že precej trden v sadjarstvu. Učil se ga je po znamenitem sadjarju

N. Gaucherju iz Stuttgarta s takim veseljem, da mu je marsikdo rekel, koder so govorili o sadjarstvu, da iz njega samo N. Gaucher govori.

Ustanovil je sortiment jabolk in hrušk za Kranjsko, ki se najbolj prilega našim podnebnim razmeram in naši zemlji. Tega je tudi v bistvu sprejela c. kr. kmetijska družba v Ljubljani in ga skoro izključno rabi v svoji drevesnici.

Odslej so ž. sploh vabili k sadnim razstavam kot veščaka v razsojevalni odbor, kar je vselej tudi sprejel in se na svoje stroške udeleževal takih prireditiv.

Celo c. kr. avstrijsko pomološko društvo pod vodstvom gosp. grofa Attemsja v Lechwaldu pri Gradcu se je nekaterikrat obrnilo nanj, da je pomagal pri ureditvi knjige „Oesterreichische Obstgrundbuch“.

Z dr. Fruom, gorjanskim domačinom, sta poizkušala vse boljše vrste sadja in potem priporočala in cepila najboljše.

Pomagal je ustanoviti „Bralno društvo“. Temu društvu je zbiral denarja za lastni „Gorjanski dom“, ki so ga zidali 1883. l. v spomin 600 letnice, odkar vladajo pri nas Habsburžani.

Slavnostni govor je govoril sedanjí deželni glavar kranjski, c. kr. dvorni svetnik g. Fr. pl. Šuklje.

Ko so ljudje videli, da jim ž. le dobro dela, so bili tega jako veseli in ga toliko spoštovali, da se niso fantje ponoči več upali razgrajati in pretepavati.

Prej so marsikak ponedeljek imele opraviti komisije po Gorjah. Zdaj pa so te tako redke postale, da so v Radovljici sodni uradniki nagajivo rekli, da jim Žirovnik komisije odjeda.

Zredil je gori tudi veliko drevesnico, iz katerih se le normalno dobivalo na leto do 300 visokodebelnih dreves. Zato in za vzorni šolski vrt je dobil razne pohvale, veliko srebrno kolajno in prvo darilo ob sadjerejski razstavi leta 1888. v Ljubljani.

Bil je več časa tudi organist ter vodil cerkveno petje. Ustanovil je pevski zbor, ki je štel nad dvajset moških glasov. S tem zborom je sodeloval pri raznih slavnostih na Bledu. Poleg zbora si je ustanovil poseben mešan kvartet, za katerega je postavil naše najpriljubnejše pesmi. Ta kvartet je večkrat nastopil pri manjših zabavah.

Sploh je pa nabiral narodne pesmi. Prvi zvezek je izdal po „Glasbeni Matici“ l. 1883. l. 1885. mu je sledil drugi zvezek. Oba sta doživela več izdaj, kar je pri nas nekaj posebnega.

Poleg tega je pomagal ustanoviti za Bled in okolico podružnico c. kr. kmetijske družbe kranjske, kateri je bil ves čas svojega bivanja med Gorenjci tajnik.

Vse to je pa tudi naspotilo tedanjega c. kr. okrajnega glavarja v Radovljici, sedajnega dvornega svetnika v pokoju, g. Jos. Dralko, da ga je hotel predlagati v najvišje odlikovanje. Dotične obravnave so še tekle. Pa kar naenkrat je bil g. Dralka premeščen k c. kr. deželni vladi v Ljubljano. Njegov naslednik Ludovik marki Gozani ni poznal razmer in je to stvar odložil, dokler se ne pouči osebno o njej.

Medtem je pa ž. prosil za službo v Šent Vidu pri Ljubljani in to službo tudi dobil. Toda to ni šlo gladko.

Šentvitski občinski odbor in kr. š. svet sta imela drugega kandidata in sta proti ž. odločno nastopila še potem, ko je bil imenovan. Uložila sta svoj ugovor celo na c. kr. naučno ministrstvo. Pa nista zmagala. Ž. je c. kr. dež. šol. svet imenoval in motiviral ta korak s tem, da je za ta poljedelski kraj zato posebno sposoben, ker ima pokazati že uspehe na polju kmetijskega pouka.

Z Žirovnikom je tedaj simpatiziral sedanjí župan A. Belec in se veselil njegovega prihoda v Št. Vid. Tu so ga takoj povabili v Čitalniški odbor in mu poverili vodstvo veselice ob praznovanju 25 letnice Čitalnice. Stori je vse, kolikor so mu pripuščale moči in pa prosti čas. Zbral je ob tej priliki tudi Blaž Potočnikove šaljivke in jih izdal na korist Čitalnici. — Poučeval je večidel v IV. c. razredu.

Da je dosegel vsaj nekaj uspehov, se je trudil na vse pretege tako dolgo, da je zbolel in postal nervozen do skrajnosti.

Izkušal je dobiti okolo sebe kolikormogoče dobrih učnih oseb, kar se mu je tudi posrečilo. Danes se lahko reče, da niso v celi deželi z nobene droge šole učitelji tako avan-

zirali. Gdč. učiteljica Janja Miklavčičeva je v Kranju, Vojteh Sič na višji dekliški šoli v Ljubljani, Viktor Jaklič in Anton Lenarčič sta na c. kr. vadnici, Jos. Arko je na II. mestni šoli v Ljubljani in Janovski je c. kr. telovadni učitelj srednjih šol v Gorici. Če bi ne bili dobri, bi ne bilj avanzirali.

Bolelo je ž. posebno ob nedeljah, ko je čul mlade ljudi po gostilnah preklinjati in se pretepavati. Zato je s te strani na domu in v šoli storil, kar se le da. In posrečilo se mu je res, da so mladi ljudje začeli pametno misliti in ga slušati.

Lahko se dokaže pri c. kr. okr. glavarstvu iz poročil žandarmerijskih patrol in pa iz kazenskih registrov ljubljanskih sodišč, da se je ravno ta čas v Št. Vidu veliko na bolje obrnilo. Njegovi učenci se niso več tepli.

Seveda vse to ni šlo bliskoma. Moral si je pridobiti lubezen otrok in spoštovanje staršev.

Otroke, posebno petja zmožne, je vabil ob nedeljah in praznikih po popoldanskem cerkvenem opravilu v šolo, da so peli lepe pesmi. Tega petja se je udeleževalo 70 do 100 otrok III. in IV. razreda in ponavljalne šole.

Kmetje so ga uvaževali zato, ker je lepo uredil šolski vrt in sploh umel njihovo stroko. Volili so ga predsednikom podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske, kar je ostal 9 let. Ob istem času je umrl v Ljubljani deželni glavar Jos. Poklukar, ki je bil tudi član glavnega odbora c. kr. kmet. družbe. Na njegovo mesto so ž. volili članom glavnega odbora, kar je še danes, torej že 18 let.

Ne bomo naštevali, kake razvade so bile v Št. Vidu. Po tleh so se n. pr. valjali za spolno zabavo kar v gostilniških prostorih. In ko je ž. pri neki priliki protestiral, da bi se kdo upal njega potegniti na tla, je rekel neki občinski odbornik, da se mora privaditi tukajšnjimi „navadam“, če sploh hoče med njimi živeti!

Iz tistih otrok-pevcev si je pa izbral zmožnih in pa takih, za katere je lahko mislil, da ostanejo doma. Začel jih je sistematično učiti petja po notah. To je bilo veselje med njimi! S tem si je pri njih pridobil toliko veljavo, da so vsak njegov nauk upoštevali. In s ponosom lahko ž. reče, da svojih fantov in deklet ni slišal ne kleti ne kvantati, ni jih videl ne pijančevati in ne zapravljati.

Eni so samo peli. Razlagati jim je začel realije v obsegu za meščanske šole. Tega so bili zopet veseli. Začel je torej fante zvečer poleg petja še posebe učiti. Pomagali so mu pri tem pouku tudi drugi: njegov sin, odvetniški kandidat, dr. Janko Žirovnik, zdravnik dr. Pavel Kanc, Albert Sič, cesarski svetnik prof. Ivan Franke in drugi.

To petje in ta pouk je tako blažljivo vplival na mladino, da se je Št. Vid ves rodil. Namesto preprirov so prišli pametni razgovori, namesto razgrajanja in pretepavanja pa petje itd. To lahko potrdi c. kr. okrajno glavarstvo iz poročil žandarmerijskih patrol v zadnjih 15 letih. Gospodje kakor c. kr. deželni šolski nadzornik Fran Levec in Fran Hubad, c. kr. deželnovladni svetnik Merk so se osebno prepričali o lepem petju in dostojnem vedenju Žirovnikovih učencev in so jih celo z navdušujočimi besedami hvalili in vneli za vztrajno delovanje na tej poti.

Ker pa en sam človek ne more vsega in je ena serija mladine popolnoma zadosti za enega učitelja, in je dobil ž. novih, mladih in sposobnih tovarišev, so naredili še eno predavanje iz realij ob nedeljah po cerkvenem opravilu za učence obrtnonadaljevalne šole in za šoli odrasle kmetijske fante.

Tu pa je posegel vmes kraj. šol. svet in prepovedal vsako tako poučevanje v šolskih prostorih, kar je že spredaj omenjeno. Ker pa ta prepoved ni imponirala, so pa obrtne vaje odvrčali od teh predavanj njihovi mojstri, da so jim n. pr. grozili, da ne bo južine dobil, če gre k predavanju itd. Seveda se take fante hitro lahko odvrne od dobre stvari, mojstre pa ustraši z raznimi bajkami o brezverskih učiteljih itd. Z eno besedo: napominjamo nova predavanja so se vršila samo lanksko jimo, letošnju zimo jih pa ni bilo več. Predavanja za prejšnje učence za takozvani Žirovnikov zbor, so pa ostala v torkih in petkih zvečer za fante same, ob nedeljah popoldne pa za fante in dekleta skupno.

Dostaviti moramo, da je Žirovnik tudi v Št. Vidu nad 6 let vodil cerkveno petje in vzgojil tak cerkven pevski zbor, da je bil na glasu daleč naokolo. Poleg tega je pa še svoj

zbor mladih ljudi naprej vežbal tako, da je tudi ta zaslovel. Nastopil je celo v Ljubljani z lepim uspehom. Namenil ga je v podporo cerkvenemu zboru ob izrednih prilikah. Saj bi bilo gotovo veličastno petje dveh zborov, ki bi štela 54 pevcev. Za razmere na deželi bi bilo to nekaj posebnega. Ko je odstopil kot cerkveni organist, ga je župnik zahvalil za vestno in požrtvovalno delovanje, dasi mu sicer ni bil naklonjen.

Med vsem tem delom se je redno bavil z nabiranjem narodnih pesmi, katerih je do sedaj izšlo troje zvezkov.

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta je zbiral po intencijah presvetlega cesarja za svoj fond „jubilejski dar“. Žirovnik je zbral in uredil 30 narodnih pesmi za mladino ter jih podaril temu društvu. To mu je neslo jubilejskega daru nad 1400 K.

Spisal je tudi nekaj člankov o nalogah in delu učiteljskega stanu, o sedanjih in bodočih gospodarskih razmerah in o Št. Vidu in njegovi okolici.

Članek o gospodarskih razmerah se je spisal na prošnjo nekaterih članov mizarske zadruge, da bi ji pridobili novih članov. Ponatisk tega članka je moral oskrbeti in še celo na svoje stroške.

Ustanovil je leta 1891. kmetijsko podružnico, kateri je bil devet let predsednik. Zdaj ji pa pomaga že drugo leto da prireja poučne kmetijske sestanke. Dne 23. maja je bil že 19. kmetijski sestanek.

Šolski vrt je uredil in zasadil, kakor je najbolje vedel in znal. V njem stoji do 40 matičnih dreves najboljših vrst. Otroci dobivajo na leto 30—50 pritlikovcev, veliko malin, agreša, ameriških jagod, cepičev, rož itd. Za učence ima v zimskih mesecih kmetijsko šolo po eno uro na teden. V mesecu aprilu dela z njimi na vrtu in jim kaže cepljenje, sajenje itd. Drevesnico v šolskem vrtu je moral zaradi krvave uši opustiti. Da pa more dati učencem vseeno drevesc, jih sam iz svojega kupuje za nje z namenom, da se bo razmnožilo čim preje pravo zlahtno sadje.

Kot vodja obrtno-nadaljevalne šole se je trudil za njen prospeh po vseh svojih močeh tako, da mu je to pripoznalo celo c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk in je po izreku c. kr. nadzornika g. ravnatelja Ivana Šubica še zdaj ta šola po svojih uspehih med prvimi v deželi.

Odraslim učencem posojuje knjige šolske knjižnice v nadaljno izobrazbo. Prireja tudi sestanke staršev in stori sploh vse, kar more, da bi se naše ljudstvo kulturno in s tem materialno dvignilo.

Pripomniti moramo tudi, da je vključ skromni svoji plači vendarle svoje tri otroke pošteno izrejal. Prvi sin Janko je doktor prava in odvetniški kandidat, drugi sin frater Metod je klerik pri o. o. frančiškanih in hči Minka je učenka III. razreda notranje meščanske šole pri Uršulinkah v Ljubljani. S tem je dal celi občini lep zgled, kako se mora otroke vzrejati in zanje skrbeti.

Vse to pa dvem, trem možem v fari ni všeč, nekaj zato, ker se jim noče o politiki vdinjati, veliko pa tudi zato, ker so Žirovnikovi učenci postali samostojni ljudje, ki dajo Bogu, kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega in bodo v kratkem postajali drug za drugim zavedni gospodarji.

Prvi med nezadovoljnimi je župan Anton Belec. Žirovniku je sam rekel, da je s svojim prijateljem Valentinom Zakotnikom njegovega prednika Krnea hodil tako dolgo tožiti, da so ga prestavili.

Ko so hotele narodne ženske po prizadevanju učiteljice Franje Miklavčičeve ustanoviti podružnico Ciril-Metodove družbe leta 1892., je bil Belec z osebnih ozirov Miklavčičeve tej stvari nasproten z izgovorom, da ni treba denarja iz fare nositi, ko imajo domača društva še dosti dolgovi. In ko se je podružnica vendarle ustanovila in volila Žirovnikovo ženo za načelnico, je Belec Žirovniku rekel, da je to nasprotovanje njemu in da bo on delal proti tej družbi z vso silo, četudi se nič več ne pogleda mo.

Kasneje mu je sam priznal, da je on družbi zato nasproten, ker sta jo učiteljica Miklavčičeva in učitelj Jaklič ustanovila brez njega. Brez njegove volje ne bodo učitelji nič društev delali! — To je bil prvi nastop z njim. On je hotel vedno in povsod veljati za prvega in če je kdo le količkaj bil proti kakí njegovi misli, ga je takoj stigmatiziral: to je moj nasprotnik.

Ne bomo naštevali vseh šikan, ki jih je moral Žirovnik v teku 10 let prestati. A povemo naj, da ga je Belec kot blagajnik eskamotiral iz Čitalnice na ta način, da ga ni tirjal za letnino kakor druge člane. Ker ni letnine plačal naprej, ga niso vabili na občni zbor in je torej nehal biti član. Večinoma so ga tudi prezirali, da mu na resne prireditve niti vabila niso poslali.

Veljavo si je pa Belec pridobil s tem, da je zidal rokodelski dom večinoma s svojim denarjem in si na ta način spravil v svojo odvisnost vsa društva, ki so reflektirala na dvorano v tem domu. Ta dom je danes zadolžen za okroglih 30 tisoč kron, dasi oddaleč ni toliko vreden. Kako so tu gospodarili nas nič ne briga, a ljudje se pa vendar pritožujejo, da so dajali material in denar za to zgradbo, zdaj je pa vse skupaj fakično Belčeva last.

Ta njegova brezobzirnost na eni strani, na drugi pa jako pomanjkljiva njegova vzgoja sta Žirovnika spravili od njega tako daleč, da že nad 10 let občeje z njim samo oficialno. Zato pa vsak njegov korak vaga in vaga. Zato pa vidi, da mu Žirovnik vzgaja „same nasprotnike“, ker ne trpi nobenega ugovora, če je še tako opravičen. Žirovnikovi fantje pa že zdaj časih vidijo, da nima Belec vsega prav, zato jih pa grdo gleda.

Celo na zapisnik je dal zapisati v Žirovnikovi disciplinarni preiskavi, da ga zato ne mara, ker hoče čisto novo stranko ustanoviti v Št. Vidu. Da, novo stranko poštenih in dostopnih ljudi, ki bodo šli lahko v vsako družbo in bodo vsakemu lahko gledali v obraz, to hoče ustanoviti s poukom, da bo kdaj v tem lepem kraju tudi več res lepih ljudi.

Drugi nasprotnik je prejšnji kaplan in sedanjí župnik Valentin Zabret. Mož je županu Belcu obljubil delati na to, da Žirovnika spravi iz Št. Vida. Zato so ga volili še kot kaplana v krajni šolski svet in za njega predsednika. Kot tak je gledal Žirovnika z neke višave in prepovedal vsako izredno poučevanje v šolskih prostorih, kakor smo že spredaj omenili. Ljudi uči, da naj svojih politiških nasprotnikov sicer ne sovražijo, a opraviti naj nimajo tudi nič z njimi. Hčer uči, naj bolj očeta posluša nego mater, ker je ta iz liberalne hiše. Politiško nasprotni ljudi na cesti niti ne pogleda, dasi ga ti pozdravljajo kot svojega dušnega pastirja. Pri shodu na novega leta je baje pravil, da ljudstvo ne more „liberalnim“ učiteljem zaupati svojih otrok in patetično vzdiknil: „Kdaj ste že Žirovnika videli pri mizi božji? In če pridem v njegovo pisarno, ne leže na mizi kake svete bukve, ampak „Narod“, „Učit. Tovariš“ itd. — In čuli so se v ozadju glasi začudenja od naučenih fantičev. Žirovnika je tožil, da je bral „Slovenca“ v šoli. A on pa ni bil napaden, pa je vendar bral v obrtno-nadaljevalni šoli polemičen strankarski list „Mladost“, ki je glasilo katoliških telovadnih odsekov. On prav dobro ve, kdo piše v „Slovencu“ in „Domoljubu“ novice o Žirovniku in mu jih še celo — po njih slogu soditi — popravlja. S svojim nedostojnim vedenjem proti posameznim učiteljem omalovažuje naš stan, namesto da bi kot predsednik krajnega šolskega sveta skrbel za ugled šole in učiteljstva.

Potem jih je pa še kak par neizobraženih ljudi, ki marejo že imeti kake skrivne vzroke, da Žirovnika ne marajo.

Neki Franc Šušteršič, občinski odbornik, ga je pred par leti tožil, da ga je žalil na časti. Obljubil je pričam 50 K za pijačo, če ga „notri“ spravijo. A bil je Žirovnik od c. kr. deželne sodnije v Ljubljani oproščen, četudi, ali pa morebiti ravno zato, ker je nek fant pričal pod prisego, kaj je govoril, dasi ga takrat niti z raven ni bilo! Ta mož je potem pobegnul v Ameriko!

Vsi drugi pa niti ne vedo, zakaj pravzaprav Žirovnika preganjajo. Celo župan Belec je dal na zapisnik, da on ne ve, kakšne knjige je izposojal, da to ve že župnik.

Ta ali oni župnikov zaupnik je pa rekel Žirovniku: „Naši bodite, pa bo vse dobro, pa vas bomo še za poslanca izvolili itd.“

A že pred tem župnikom so županu A. Belcu razni duhovniki bolj ali manj spretno pomagali proti Žirovniku delati. Predaleč bi zašli, če bi hoteli le polovico slučajev naštet. A nekaj značilnih stvari moramo povedati, da je situacija bolj jasna.

Bivši tamkajšni kaplan, zdaj dekan v Kočevju F. Erker, je Žirovnika s prižnice napadel,

Dalje v prilogi.

da v šoli „Narod“ priporoča in da je zato zrel za žabjek!

Za te besede ga je Žirovnik prijel pri e. kr. okrajni sodnji v Ljubljani in je bil prisiljen preklicati jih v „Narodu“ in plačati stroške obravnave.

Ta človek je bil tako strasten, da je člane Žirovnikevega pevskega zbora od javnih društvenih veselje podil, dasi so plačali vstopnino. Dolžil jih je, da so se nespošobno vedli pri teh veseljih. Pa je bilo vse skupaj samo golo obrekovanje iz maščevanja, ker pevci niso hoteli k njemu in Beleu prestopiti.

Še več! Te pevce so gonili od izpovedi brez odvze in pevke so izključili iz Marijine družbe!

Primeril se je tudi tale značilni slučaj. V noči od 13. na 14. oktobra 1901. leta je nekdo ustrelil z revolverjem v Žirovnikovo okno v smeri proti njegovi postelji.

Kroglica je ostala k sreči med oknom, ker je zadela v železno mrežo. Žirovnik jo ima spravljeno za spomin. Orožniški postajevo je konstatiral strel in na prošnjo to pismeno potrdil. Na predlog župana Beleca pa je kraj. šol. svet sklenil (!), da ni prepričan, da bi se bilo streljalo v okno. Tedanji župnik Malovrh je rekel pri tisti seji: „Če bi se bilo res streljalo, bi Vi ne hodili tako brez skrbi po Št. Vidu.“ Temu je pa župan Bele pristavil: „Da, tudi jaz sem Vas že videl po „Avemariji“ na cesti.“ Ta sklep kraj. šol. sveta je sicer e. kr. okraj. šol. svet razveljavil.

Vsa ta gonja proti Žirovniku traja že več nego 15 let, t. j. odkar občeje z županom Belecom le toliko, kolikor je potrebno med olikanimi ljudmi. Kdo more s takim človekom občeje prijateljski, ki očitno zaničuje učiteljstvo?

Iz tega vsega se razvidi, kako malenkostni — četudi bi bili resnični — so vzroki za Žirovnikovo discipliniranje — tako malenkostni, da se izgube v obilici njegovih zaslug. Vsa gonja proti njemu temelji na osebnem sovraštvu, na politički strasti!

To discipliniranje je kulturen škandal! Kako more vlada trpeti take kriče kričice? Kadar rabijo proti učitelju kak paragraf, tedaj ga tako dolgo stiskajo, da postane trd kot kamen, kadar ga pa rabijo proti kakemu pristašu S. L. S., tedaj ga tako raztegajo, da postane neviden kot mehur iz milnice.

Še nekaj: Da je deželni predsednik dopustil tak sklep, je dokaz njegove odvisnosti od klerikalcev. On ne brani učiteljstva, ampak služi klerikalcem. Kje je potem takem zaupanje vanj? Ali je učiteljstvo popolnoma brezpravno? Ako je še kaj ljudi na Slovenskem, ki res ljubijo napredek in vedo ceniti delo za ljudstvo, tedaj morajo Žirovnikov slučaj izrabiti in ljudstvu odpreti oči, da izpregleda, kaj nameravajo z njim klerikalci in — nemški vitezi

Šolski red.

(Iz Istre.)

(Dalje.)

Šolski red zahteva, da ima priti otrok o pravem času v šolo, na svoje določeno mesto, da mora biti pri pouku miren itd. To je težko doseči s pravim poukom in zgledom učitelja, ker otrok prej ni bil temu privajen.

Že pri starših se nam kaže, bodo li imeli njihovi otroci red ali ne. Koliko ljudi je, ki silijo svoje otroke v kako določeno delo ali službo že prej nego so odrasli šolski dobi. Posebno pri bogatih družinah se veliko greši s tem, da otroke z lastnim zgledom spravljajo v nevarnost, da potem uvidevajo, kako slab vpliv so imeli na njega. Stanu, določbe otroku se ne more nikakor izsiliti, ker to ni prirojeno. V veliko slučajih se staršem posreči spraviti v sklad z drugim svetom, v še več slučajih pa ne. Ko zapazi tak otrok nesoglasje, izgubi celo ljubezen do staršev, in tako tudi starše prevzame nekako nezaupanje do svojega otroka. Oba — starši in otrok — sta se morala ukloniti nekemu drugemu redu, ki je v nasprotju s slabostjo človeka. Blagor onemu, ki je kos tudi tej nalogi! Vendar se v veliko slučajih opazi ravno narobe; s takimi primeri moramo posili nazadovati. In odkod vse to? Čuta za red ni se imelo.

Red je vir sreče, nered pa pogube. Le po strogem redu se privadiš bogoslovnemu delu, ki daje splošno korist. K vsakemu delu kakor

tudi v šolo pojdi o pravem času, ne skrbi za drugo nego za to, kar ti je tisti čas treba in izpolniš natančno svoje naloge. Ukloni svojo veljo drugim, posebno pa učitelju. Ne gledaj zaradi radovednosti, temveč imej oči vedno pred seboj in drži se pokonei, pa ne ošabno. Hodi v določeni vrsti, ki ti je odmerjena.

Na snago bi se moralo gledati pri nas posebno v zimskem času. V zimskem času smo manj razpoloženi klimatičnim izpremembam nego poleti. Navezanj smo bolj na poslopje nego na prostost. Če gremo v šolo, ni potrebno, da se dragoceno oblačimo. To je potrata denarja in poželjenje oči, človek pa pri tem škodo trpi. Bodimo primerno oblečeni, gledajmo, da obleka ne bo umazana in raztrgana kakor se žalibog opaža med delom, na prostem, v hiši, medtem ko se toliko izdaja za nepotrebnimi okras.

Čistost je najlepši dar, ker pospešuje zdravje in blaži človeka. Iz cele obleke, obuvala, drugih predmetov in čistosti našega telesa se spozna, da imate skrb za sebe.

Poudarili smo, da le v zdravem telesu biva zdrava duša; zato je zdravje neprecenljiv dar, ki moramo nanje skrbno paziti. Marsikdo že v ljubi mladosti izgubi zaklad zdravja. Nepremišljenost sili otroke, posebno večje, k bahatosti, da se poizkušajo v moči; pri tem se vsakokrat prigradi, da se eden ali drugi pone-sreči. Ravno tako si kdo pri poljskem delu za šalo naprti toliko, da ima po tem za vse življenje dovolj. Prigodilo se je, da je kamen, v šali vržen, zadal tovariša ter mu izbil oko; žigice pri delu, pri igri ali v šali so izpremenile v pepel že mnogo reči, ki jih je človek z velikim trudom postavil. Koliko nesreč se je pripetilo, da so prišli otroci do raznesil, gorljivih tvarin, kakor n. pr. do kamenega olja, vinskega cveta, bencina ali gazolina. Tudi že mine dosti časa, da se ne sliši, da se je otrok poškodoval z ognjem.

Posebno skrb moramo imeti na stvari, ki se hitro premikajo, kakor na vozove, vlake, bicikle in avtomobile. Že več nesreč bi se bilo odvrgnilo, da ne bi hodili tako brez pomisleka, kar po sredi cest in se celo stavljeni za šalo na pot.

Kdor ljubi nevarnost, se pogubi. Vsaka taka šala, ki je nevarna, naj se opusti.

Prigodi se večkrat, da pade kdo tako nesrečno, da se roko ali nogo poškoduje, da se rani na kakem drugem delu telesa, ker ni pazil, kako hodi. Po poti, na hdniki ali stopnicah ter podu je zdrsnil, padel in se poškodoval. Ne delaj nesnage po tleh! Tudi pozimi hodimo po takih krajih, kjer ni nevarno in ne drsajmo se po cestah, ulicah ali poteh ter ne mečimo sneženih kep. Ako hočemo gojiti drsalni šport in poleti plavanje, imamo zato dovolj varnih krajev. Ako starši dovolijo in ako ni za zdravje opasno, je priporočljivo tako nedolžno veselje. Preveč pa se pri nas greši z nezmernostjo bodisi v delu, jedi, pijači in drugih nerednostih. Dogodilo se je, da je mladina, ki ni še končala ljudske šole, uživala v veliki množini strup v opojnih pijačah kakor tudi v kajenju. Pri takih slučajih se more človek res poživiniti. Takemu ravnanju naj se vendar konec stori s primernim zakonom, ki bi prisilil prodajalnice alkohola in nikotina in sploh vse take, ki bi mladino okuževali, to opustiti. Še pri odraslih se krog abstinentov čedalje bolj širi. Koliko boleznih pa prihaja na človeštvo s tem, da se družijo zdravi z onimi, ki imajo kako nalezljivo bolezen: tuberkulozo, davico, škrlatico itd. Pa tudi prostorov, kjer stanujemo, ne smemo pustiti onesnaženih, zato jih je skrbno čistiti. Pregovor pravi, da je snaga pol zdravja. Ne pljuvaj brez nikamor nego v pljuvalnik in še tam ne brez potrebe. Tako se varujemo tudi obleke, knjig, igrač in sploh vseh reči, ki so jih imeli ljudje z nalezljivo boleznijo. Tudi h pogrebom teh nesrečnežev ne hodimo; kakor želimo sebi zdravja, tako moramo paziti, da tudi mi drugim z lastno boleznijo ne škodujemo.

Ravnati se pa moramo vedno po zdravstvenih navodilih, ki jih slišimo v šoli ali od zdravnika. Marsikdo si je nakopal bolezen ali celo smrt, ker je ravnal drugače, nego se mu je naročilo. Posebno priporočljivo je proti osebnicam cepljenje od strani zdravnikov.

Čuvajmo pa tudi zdravje svojih bližnjih, ker bi bili nesrečni, ako bi mi bili krivi, da je kdo izgubil največji dar — zdravje.

Da se ohrani zdravje, pripomore tudi

primerno delo. Le v delu je zadovoljnost; brez dela ni jela. Iz dela se rodi sreča in blaginja človekova. Kar je dobrega in koristnega, je prišlo iz dela. Tudi otroci imajo svoje delo v šoli, in to je uk; za primerno delo bodi preskrbljeno tudi doma. Kdor se marljivo uči, ta se naobrazi, postane pošten, kar je potrebno vsakemu občanu, ki hoče pomagati svojemu narodu. Koliko lepih nauk bi zamudil oni, ki bi brez sile in važne potrebe zamudil le eno učno uro. Doma pa moramo biti umni. Ne smemo prijeti za delo, ki ni za nas. Skrbno pazimo, da ne bomo starejšim v nadlego in da bomo svojim staršem pomagali. Težka poljska dela niso za otroke. Le primerno telesno delo jači in krepi. Ker hočemo, da se popolnoma izobrazimo, moramo upoštevati bolj duševno delo sploh.

(Konec.)

Volaričeva slavnost.

Kakor je bilo že naznanjeno v časopisih, se praznuje letos v Kobaridu dne 8. septembra lepa slavnost: odkritje spominske plošče in spomenika rajnemu H. Volariču. Vse slovensko razumnštvo pozna Volariča po delih kot nadarjenega, marljivega skladatelja, ves narod pozna in prepeva njegove pesmi; zato se pa ta slavnost ne sme omejiti samo na Kobarid, ampak biti mora odmev vsega slovenskega naroda, kakor so njegove skladbe last vsega slovenskega ljudstva.

In vsak, kdor pozna Volariča kot neumornega skladatelja, njegovega oživljajočega družabnega duha, njegovo požrtvovalnost in navdušenost za napredek in izomiko svojega naroda, mora priznati, da je to majhno javno priznanje po smrti popolnoma zaslužil. Najbolj pa to dokazuje njegova dela, njegove skladbe. Ni sicer dolgo živel in je dosegel komaj do popolnosti, a vendar nam je podal mnogo v kratki dobi svojega življenja. Malo je skladatelj, ki bi se njih pesmi tako udomačile in tako priljubile slovenskemu ljudstvu, in malo je skladatelj, katerih pesmi bi se tako rade in tako pogosto pele kakor Volaričeve. Njegove pesmi se prepevajo po vsi Sloveniji, pri vseh pevskih zborih, pri vseh veseljih in slavnostih, one so last celokupnega naroda. Zato je pa tudi vsa Slovenija dolžna, da se pridruži Kobaridu ter da neko priznanje, počestčenje Volaričevemu imenu in njegovim zaslugam, in upamo, da slovenski narod to tudi naredi.

Vabimo tedaj vljudno vsa cenjena učiteljska društva, vse pevske zборе, da nam pridejo na pomoč, da se nam pridružijo ter tako skupno počastimo in oživimo Volaričev spomin. Ona društva pa, ki bi se ne mogla udeležiti celotno, naj bi se udeležila vsaj po zastopstvu. Prosimo tudi, da bi vsako društvo naznanilo udeležbo do konca tega meseca „Odseku za Volaričovo slavnost“, v Kobaridu, kakor tudi pesem, ki bi samo želelo peti. Tolminsko učiteljsko društvo poje te-le pesmi: Gospodov dan, Slovan na dan, Pogovor z domom in Ne zveni mi. Splošna želja je pa, da bi veličastno Volaričovo pesem „Slovan na dan“ pela pred odkritjem spomenika skupno vsa udeležena društva, zato jih tem potom vljudno prosimo, da bi blagovolila upoštevati našo željo.

Narod, ki ceni svoje zaslužene moze, dokazuje s tem svojo zavednost, svojo zrelost; zato upamo, da bomo imeli čast marsikako cenjeno društvo pozdraviti v Kobaridu — in Kobarid vas sprejme z največjim veseljem ter se bo vedno s ponosom spominjal tega dneva.

V Kobaridu, dne 14. julija 1909.

Odsek za Volaričovo slavnost.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstrijskih jugoslovan-skih učiteljskih društev. Del-gate za glavno skupščino so dalje prijavila sledeča društva:

V. Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj. 11. Anton Berginec, nadučitelj v Sežani. 12. Franjo Vendramin, nadučitelj v Duvljah. 13. Angela Orel, učiteljica v Zgoniku.

VI. Učiteljsko društvo za postojnski šolski okraj. 14. Julij Čenčič, nadučitelj v Vre-mah. 15. Fortunat Lampret, učitelj v Trnovem. 16. Marica Dovgan, učiteljica v Zagorju ob Pivki.

VII. Slovenjebistriško učiteljsko društvo. 17. Marica Stegnar, učiteljica v Orešnjevcu. 18. Ludovik Varl, učitelj v Poljčanah. 19. Milan Vršič, učitelj v Slov. Bistrici.

Namestniki:

3. Franja Hribar, učiteljica v Laporjih. 4. Otilija Feigel, učiteljica v Slov. Bistrici. VIII. Savinjsko učiteljsko društvo. 20. Drago Korošec, šolski voditelj v Mariji Reki. 21. Robert Senica, učitelj v Ojstriici.

Namestnika:

5. Rudolf Vrabl, učitelj na Vranskem. 6. B. Kolšek, učiteljica na Vranskem.

IX. Sevnjsko-brežiško učiteljsko društvo. 22. Hermina Bračič, učiteljica v Dobovi. 23. Simon Gajšek, nadučitelj v Dobovi. 24. Janko Knapič, nadučitelj v Vidmu. 25. Stefanija Scheligo, učiteljica v Rajhenburgu. 26. Franc Vadnal, učitelj v Kapelah.

X. Učiteljsko društvo za svetlenartski okraj. 27. Jakob Kopic, nadučitelj pri Sv. Lenartu. 28. Jurij Železnik, učitelj pri Sv. Juriju. 29. Ljuba Lorber, učiteljica pri Sv. Antonu.

XI. Učiteljsko društvo za ptujski okraj. 30. Anton Pesek, šolski voditelj v Narapljah. 31. Ivan Strelec, nadučitelj pri Sv. Andražu v Slov. Goricah. 32. Anton Ogorelec, nadučitelj pri Sv. Barbari v Halozah. 33. Ivan Žunkovič, nadučitelj pri Sv. Marjeti pri Ptjuju. 34. Ana Mešek, učiteljica pri Sv. Marjeti pri Ptjuju.

Namestnika:

7. Ivan Čeh, učitelj pri Sv. Marjeti pri Ptjuju. 8. Marija Duller, učiteljica pri Sv. Vidu.

XII. Učiteljsko društvo za Trst in okolico. 35. Anica Scheinerjeva, učiteljica v Bar-kovljah. 36. Ida Posegova, učiteljica v Vrdeli pri Trstu. 37. Kristina Grdolova, učiteljica v Katinari. 38. Davorin Furlan, učitelj na Pro-seku. 39. Antonija Pakiževa, učiteljica v Treb-čah. 40. Anton Grmek, učitelj v Vrdeli pri Trstu. 41. Franc Martelanc, šolski voditelj v Katinari. 42. Edvard Sosič, učitelj pri Sv. Ivanu „Breg“. 43. Karel Mahkota, učitelj in 44. Ciril Petrovec, učitelj, oba na Ciril-Meto-dovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu.

XIII. Šmarnsko-rogaško učiteljsko društvo. 45. Pavel Flere, nadučitelj pri Sv. Štefanu. 46. Franc Rošker, nadučitelj v Loki pri Žusmu. 47. Martin Sotošek, nadučitelj v Žetalah.

Namestnika:

9. Franc Ferline, učitelj v Šmarju pri Jelšah. 10. Franc Auernik, nadučitelj pri Sv. Florijanu.

XIV. Pedagoško društvo v Krškem. 48. Amalija Kobanova, učiteljica. 49. Sonja Ka-a-nova, učiteljica. 50. Karel Rošthar, učitelj, vsi v Kostanjevici. 51. Ivana Meseceva, učiteljica v Orneči vasi.

XV. Učiteljsko društvo za celjski okraj. 52. Franc Brinar, nadučitelj v Gotovljah. 53. Josip Čulek, učitelj pri Sv. Juriju ob j. žel. 54. Armin Gradišnik, nadučitelj v Celju. 55. Terezina Kordischeva, učiteljica v Žalcu. 56. Karel Kveder, učitelj pri Sv. Juriju ob j. žel. 57. Franc Pristovšek, učitelj v Žalcu. 58. Rajko Vrečer, učitelj v Žalcu. 59. Ida Wudlerjeva, učiteljica v Grižah.

Namestnika:

11. Dora Pristovškova, učiteljica v Grižah. 12. Rudolf Wudler, učitelj v Grižah.

20. Zaveznih društev se ni vrnilo „društev izkazov“ in se ni prijavilo delegatov. Prav nujno prosimo vsa ta društva, da store to čimprej.

Vodstvo Zaveze.

Koncert v Mariboru ob „Zavezini“ skupščini. Dne 15. avgusta zvečer priredi ob priliki „Zavezine“ skupščine slovensko štajersko učiteljstvo, združeno v „Zvezi slov. štaj. učiteljev in učiteljic“, koncert, ki utegne biti prav sijajen. Lanski koncert te „Zveze“ v Celju na velikonočni ponedeljek je uspel naravnost nepričakovano imenitno. „Zvezin“ pevovodja to-variš Vrečer v Žalcu je določil same umetne pesni. Ker je oglašeni že čez 170 pevk in pevcev, bo mešan zbor jako močan. Solospeve pojeta gđ. Seligo in tov. Vrabl. Znani goslar tov. Franc Serajnik bo tudi takrat očaral navzoče.

Za koncert je med štajerskim učitelj-stvom veliko zanimanje. Bilo je tudi že-nekaj pevskih vaj. Več prihodnjih.

Kdor se še ni oglasil za note in bi rad sodeloval, naj takoj piše ponje tov. Šijancu v Gor-njem gradu.

Odbor „Jubilejska Samopomoč“ je imel 12. t. m. letno sejo. Načelnik Franc Ks. Trošt je podal nastopno poročilo:

Članov konec IX. upravnne dobe je bilo 228; v X. upravni dobi sta umrla dva člana, pristopilo jih je nanovo 7, torej je konec X. upravne dobe 233 članov.

Društveno imetje izkazuje 6645 K 98 h, po odbitku 466 K za prvi smrtni slučaj je čistega 6179 K 98 h in se je pomnožilo v teku X. upravne dobe za 686 K 33 h. Denar je naložen v „Hranilnici učit. konvikta“, „Kmetijski posojilnici“ in poštini hranilnici, go-tovine je v blagajnici le 21 K 84 h.

Računski zaključek se je po vseh knji-gah pregledal in odobril.

Člani redno vplačujejo svoje doneske, le trije člani so zaostali, ki se pa na vplačilo opomni.

V točnem izplačevanju podpor in vpla-čevanju doneskov je uspeh društva vedno jačji, naj bi jih le mnogo novih pristopilo!